

Ἄλλος στίχος τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος ποιήματος τοῦ Παράσχου ὑπῆρξεν ἀτυχής, διότι ἐκ τῆς κατασκευῆς του παρήχε λαβὴν εἰς κωμικὴν διαστροφὴν τῆς ἐννοίας του. Πολὺ φοβόμην ὅτι ὁ πρῶτος ἐργάτης τῆς τοιαύτης ἀσεβείας ὑπῆρξε ὁ ὑποφαινόμενος, δυνάμει δὲ νὰ τὸ ἐξομολογηθῶ τώρα ἀπέναντι τῆς ὀργισμένης σκιᾶς τοῦ ποιητοῦ, καθότι ἡ διαρρεῦσα τριακονταετία, συνεπιφέρουσα τὸ εὐεργέτημα τῆς παραγραφῆς, με ἀπαλλάσσει τῆς καταδιώξεως. Μιᾶ τῶν ἡμερῶν ἀπαγγέλλων τὸ ποίημά του, τὸν γνωστὸν στίχον αὐτοῦ:

Δὲν εἶν' ὁ βίος Μάιος, αἰώνιος δὲν εἶνε

ἐπιτήδης μετὰ πονηρίας διέστρεψα ὡς ἐξῆς:

Δὲν εἶν' ὁ βίος Μάιος, Ἰούνιος δὲν εἶνε.

Ἡ ἡλικία μου ἐσυγχῶρει τότε ἀκόμη αὐτοῦ τοῦ εἶδους τὰς gamineries. Ὁ ποιητὴς ἐξεπρόσθη καὶ με διώρθωσε συνοφρυωθείς, ἀλλ' ἡ κατηραμένη διαστροφή εἴτε κατὰ σύμπτωσιν, εἴτε κατὰ μέμνησιν ἔμεινεν ἐν χρήσει καὶ πολλάκις τὴν εἶδα κατόπιν ἀναφερομένην.

Τὸ βέβαιον εἶνε ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ ποιητὴς δὲν ἦτο πολὺ ἐνθουσιασμένος ἀπὸ τὸ παλαιὸν του αὐτὸ ποιήματιον. Ἐτρεφε κάποιαν ἀντιπάθειαν ἀνεξήγητον πρὸς αὐτὸ καὶ τὴν ἐξεδήλωσε μάλιστα ρητῶς εἰς ἕτερον σιγούργημά του. Ὑπάρχει ἐν τῇ συλλογῇ τῶν ἔργων του ποίημα ἀπευθυνόμενον πρὸς κυρίαν, ἀρχόμενον δὲ διὰ τῶν ἐπομένων στίχων:

Νὰ μὴ σ' ἀκούσω ἄδουσιν αὐτὸν τὸν ἦχον πλέον,
Ὅν νεανίας φθισικὸς συνέθεσεν ἐκπνέων.

Ὁ νεανίας οὗτος ἦτο Πατρεὺς καὶ ἐλέγετο Ζαῖμης. Κιθαρωδὸς ἐπιτήδειος καὶ πεπρωτισμένος διὰ γλυκείας φωνῆς ἐμελοποίησε τὸ «Δρέφατε πάλιν, ἔρασταί» καὶ πολλὰ ἄλλα ἁσμάτια ἐκ τῶν παλαιότερων τῆς Ἀνθολογίας, τὸ δὲ περιπαθὲς μέλος τῆς συνθέσεώς του ταχέως ἐγένετο δημοτικὸν καὶ ἀπετέλεσε τὸ χάρμα ὧλων τῶν φιλερώτων καὶ αἰσθηματικῶν καὶ ὧλων τῶν κανταδόρων τῆς παρελθούσης γενεᾶς. Ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος Ζαῖμης ἀπεβίωσεν ἐκ φθίσεως ἐν νεαρᾷ ἡλικίᾳ, θρηνηθεὶς ὑπὸ τῶν συγχρόνων του καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Παράσχου, ἂν δὲν με ἀπατᾷ ἡ μνήμη.

Τώρα διατὶ αὐτὸ τὸ ποίημα με ὄλα του τὰ ἀτυχήματα, με ὄλα του τὰ ἐλαττώματα, με ὄλην τὴν σχεδὸν ἀποκῆρυξιν αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ γεννήτορος, ζῇ ἀκόμη καὶ τὸ μέλος του καὶ οἱ στίχοι του ἐπανέρχονται ἐκάστοτε εἰς τὸ στόμα καὶ τῶν ἀνεπτυγμένων καὶ τῶν ἀπολείκωτων; Οἱ πιστεύοντες εἰς τὸ μοιραῖον θὰ μοῦ ἀπαντήσουν ἴσως μετὰ τὸ παλαιὸν ρητόν: habent sua fata libelli. Παραδεκτὴ ὅμως εἶνε καὶ ἡ ἐξήγησις ὅτι ζῇ, διότι περιέχει μερικὰ στοιχεῖα ζωῆς διαλανθάνοντα τὴν ἐπιπόλαιον ἀντίληψιν. Ζῇ διότι ἴσως ἀντιπροσωπεύει κάποιον ἀφελὲς ρομαντικὸν αἰσθημα, τὸ ὅποιον με ὄλην τὴν μεταβολὴν τῶν καιρῶν, τῶν σκέψεων τῶν ὁρέξεων, διασώζεται εἰς τὸν ψυχικόν μας ὀργανισμόν, ἴσως καὶ ἐκ λόγων κληρονομικότητος καὶ ἐξωτερικεύεται εἰς διδομένας περιστάσεις. Τὰ παλαιὰ

σκεύη, τὰ παλαιὰ ἐνδύματα, τὰ παλαιὰ ὑποδήματα παραμένουν κατ' ἀνάγκην ἐν χρήσει, ὅσον ἀπρηχαιωμένα καὶ ἂν εἶνε, ὅταν δὲν ὑπάρχωσιν ἄλλα καινούργιεστερα καὶ καταλληλότερα πρὸς ἀντικατάστασιν. Αὐτὸς ὁ νόμος φαίνεται ὅτι ἰσχύει καὶ διὰ τὰ παλαιὰ ποιήματα. Ἄν οἱ κριτικοὶ ἔχουν ἄλλην γνώμην, παρακαλῶ νὰ με διαφωτίσουν.

Ἐν Ἀθήναις κατὰ Μάιον τοῦ 1907

ΜΠΑΜΠΗΣ ANNINOS

ΤΟ ΠΟΛΙΤΕΙΑΚΟΝΟΜΟΘΕΣΙΑΚΟΝ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΟΥ ΠΛΑΤΩΝΟΣ

Ἀποφεύγομεν τὴν διεξοδικὴν ἐπίστασιν ἐπὶ τοῦ ιδεώδους νομοθεσιακοῦ συστήματος, ἢ ἄλλως τοῦ λεγομένου πολιτεύματος τοῦ Πλάτωνος, ἡτοῦ τοῦ πολιτεύματος ἐκείνου ὑπερῖδανικῶς συνέλαβε καὶ κατέστρωσε τὸ εὐρὺ καὶ σοφὸν πνεῦμα τοῦ δαιμονίου μαθητοῦ τοῦ Σωκράτους, καὶ δὲν ἐμμένομεν εἰς τὴν διὰ πολλῶν ἀνάπτυξιν τῶν τρωτῶν μερῶν τοῦ συστήματος τούτου, τῶν σημείων ἐκείνων τῶν σκιερῶν ἅτινα ἐπαισθητικῶς συσκιαζοῦσι τὰ ἄλλως ὑπὸ πάντων ἀνεγνωρισμένα φωτεινὰ σημεῖα αὐτοῦ. Μόνον δὲ σημειωματικῶς οὕτως εἰπεῖν ἀναγράφομεν ὥδε τὰ σκιερὰ σημεῖα ταῦτα, ἐφ' ὅσον ἡ ἀναγραφὴ τούτων συμβάλλει εἰς τὴν ἀπόδειξιν τοῦ θέματος ἡμῶν. ὅτι πρὸ τοῦ Χριστιανικοῦ Νόμου, οὐδὲν ὑπῆρξε τέλειον ἢ τοῦλάχιστον ἀμεμπτον νομοθεσιακόν, πολιτειακόν, ἢ ἄλλο φιλοσοφικόν σύστημα, ἀφοῦ καὶ αὐτοῦ τοῦ νομοθετήτος ἐπὶ πολὺ ὡς τοῦ τελειοτέρου συστήματος, τοῦ τοῦ Πλάτωνος, παρουσιάζονται πλεῖστον ὅσα τὰ μεμπτὰ μέρη.

Καὶ πρῶτον ἡμεῖς σημειοῦμεν τὴν διήκουσαν διὰ τοῦ συστήματος τοῦ Πλάτωνος ἀδυναμίαν τὴν ἐμφυτον τῷ ἀνθρώπῳ, τοῦ νὰ νομίζῃ οὗτος καὶ νὰ ἐννοῇ ὅτι δύναται, αὐτὸς εἰς ἑαυτὸν ἀφιέμενος τὰ πάντα νὰ γινώσκῃ καὶ πᾶσαν νὰ κατέχῃ τὴν σοφίαν, ἐφ' ᾧ καὶ ἐπαίρεται ἐγκαυχώμενος ὁσάκις ἀνακαλύψῃ ἀλήθειάν τινα ἢ διαφωτίσῃ ζητημὰ τι οἰονδήποτε.

Ἀλλὰ πολλῶ ἀτοπωτέρα καὶ αὐτὸ τοῦτο ἀπαισία εἶνε ἡ ἀποκλειστικὴ ζήτησις ὑπὸ τοῦ Πλατωνικοῦ Νόμου τελείων καὶ μόνων σωμάτων καὶ ὥραίων ψυχῶν διὰ τὸ ἰδεώδες Κράτος τοῦ Πλάτωνος, καὶ ἐπομένως ἡ εἰς ἀπώλειαν καὶ ἐξόντωσιν καταδίκη τῶν ἀνικάνως ἢ καὶ ἀτελῶς συγκεκροτημένων ἢ ἀσθενῶς λειτουργούντων σωματικῶν ὀργανισμῶν, πρὸς δὲ καὶ ὁ ἀποκλεισμὸς πάσης ἐλπίδος διορθώσεως διὰ τὰς μὴ τελείως ἡθικὰς ψυχὰς καὶ συνεπῶς ἡ καταδίκη καὶ τούτων εἰς ἀπώλειαν.

Οὐχ ἦντον ἄρα ἀπόβλητος ἦν καὶ ὁ ἐκ τῆς ἀνω-

τέρω διατάξεις ἀπορρέουσας καθορισμὸς ὑπὸ τῆς Νομοθεσίας τοῦ Πλάτωνος καὶ τῆς ἡλικίας ἐν ἣ καὶ μόνῃ ἡδύνατό τις καὶ ἐδικαιούτο, ἵνα γένηται πατήρ ἢ μήτηρ τέκνων (οἷα ἀπῆται ταῦτα ἢ αὐτὴ Νομοθεσία), καὶ ἐπομένως ἢ πέραν τῶν ὁρίων τούτων ἐπιβολὴ ὑποχρεωτικῆς στερρότητος, ἢ—ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἐγεννᾶτο τέκνον μετὰ τὰ καθωρισμένα ὅρια—ἢ ἀπάνησις τούτου ὑπὸ τῶν γονέων αὐτοῦ καὶ ἢ ἐγκατάλειψις ὑπὸ τῆς πολιτείας.

Ἀλλὰ πῶς νὰ χαρακτηρίσῃ τις τὸ ἄλλο ἐκεῖνο Πλατωνικὸν θέσπισμα καθ' ὃ αἱ γυναῖκες ἦσαν κοιναὶ μεταξὺ τῶν ἐμπολέμων ἀνδρῶν, εἰς τρόπον ὥστε τὰ ἐκ τούτων γεννώμενα τέκνα, ἀγνώστων ὄντων τῶν γεννητόρων αὐτῶν, ἐθεωροῦντο ὡς ἀνήκοντα εἰς πάντας;

Τίνα δὲ ἀνθρωπισμὸν θὰ ἡδύνατό τις ν' ἀνέυρῃ ἐν ταῖς περὶ δούλων διατάξεσι τοῦ τοῦ Πλάτωνος Πολιτεύματος, δυνάμει τῶν ὁποίων πᾶς ἐλεύθερος πολίτης εἶχεν ἀπόλυτον δικαίωμα ἐπὶ τῆς ζωῆς τοῦ δούλου ἢ τῶν δούλων αὐτοῦ, ἢν ἡδύνατο κατὰ πᾶσαν ὥραν καὶ κατὰ θέλησιν ν' ἀφαιρέσῃ ἀπ' αὐτῶν, (ἥρκει μετὰ τοῦτο νὰ ὑπεβάλλετο εἰς τὰς λεγομένας καθ' ἀρσίου διατυπώσεις), ἐνῷ ὁ δούλος ἐὰν καὶ ἐν στάσει τυχὼν ἀμύνης ἐφόνευεν οἰονδήποτε ἐλεύθερον ἄνδρα ὑφίστατο τὴν εἰς τοὺς πατρὸς τοὺς ὀριζομένην ποινήν;

Αὗται συντόμως αἰ σθεαρώτεραι πλάναι εἰς ἃς περὶέπεσαν ὁ ἄλλως μέγας νοῦς τοῦ σοφοῦ Πλάτωνος, ζητήσας νὰ ἐπιβάλλῃ τὸ ἴδιον ἑαυτοῦ πνεῦμα εἰς τὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς τοῦ καὶ πειραθεῖς ἵνα πρὸς τὴν ἑαυτοῦ βούλησιν καὶ τὰς ἑαυτοῦ σκέψεις ρυθμίσῃ τὸν ὁμογενῆ αὐτῷ λαὸν, οἷον ἐκλαβὼν τοῦτον ὡς ἀκατέργαστον τινα ὕλην ἣν ἠθέλησε νὰ κατεργασθῇ συμφώνως πρὸς τὰς ἐξάρσεις τῆς ἰδίας ἑαυτοῦ φαντασίας. Καὶ παρουσιάζεται λοιπὸν οὕτω ὁ ἄλλως δαιμόνιος νοῦς τοῦ Πλάτωνος ὡς ἐξασκῶν ἀπολυταρχικὴν τινα ἐξουσίαν ἐπὶ τοῦ ὅλου πολιτειακοῦ συστήματος ὅπερ θέλει καὶ ζητεῖν ἀδιαπλάσῃ, διὲ καὶ ἀπὸ τοῦ κοινωνικοῦ σώματος ὅπερ ἐφαντάσθη περικόπτει κατ' ἀρέσκειαν τὰ περιττὰ καὶ ἀποκόπτει τὰ ἀχρηστα, ποῦ μὲν τῷ ἱατρικῷ χρώμενος ἐγχειριδῖ ποῦ δὲ τῇ δημοσίᾳ σπάθῃ καὶ τῇ διὰ τῆς ἐγκαταλείψεως καὶ τῆς ἀπαρνήσεως ἐξοντώσει.

Καὶ ἐνῷ λοιπὸν ὁ ἀρχαῖος οὗτος Ἕλληνας φιλόσοφος φέγει καὶ ἐπικρίνει τοῦ Λυκούργου τοὺς νόμους ὡς διαπλάττοντας ἄνδρας μᾶλλον ἰσχυροὺς καὶ εὐρώστους ἢ ἀγαθοὺς καὶ δικαίους, ἀφ' ἑτέρου αὐτὸς οὗτος περιπίπτει εἰς τὴν ἀσυνέπειαν τοῦ νὰ ἐπιτρέπῃ τὸ ἐγκλημα πρὸς ἐξόντωσιν καὶ ἐξαφάνισιν τῶν σωματικῶς ἢ ψυχικῶς ἀτελῶν μελῶν τῆς κοινωνίας, καὶ μάλιστα νὰ εὖνοῃ τὸ ἐγκλημα τοῦτο διαπραττόμενον φυσικῶς διὰ χεيرὸς τῶν ἐντελῶν καὶ ἀγαθῶν πολιτῶν, οἷτινες ὅμως—λογικῶς—ἐπαυον ὄντες τοιοῦτοι ἀφ' ἧς στιγμῆς ἐγίνοντο ὅργανα τῆς ἐξοντώσεως τῶν ἀτελῶν.

Ὅλiger λέξεις περὶ τῆς παρ' ἀρχαίοις Ἑλληνίδι φιλοσοφικῆς ἠθικῆς.

Μὴ θέλοντες ν' ἀνατάμωμεν ἐν τοῖς καθ' ἕκαστα μέρεσιν αὐτῆς καὶ ἀπαν ἀποκαλύψωμεν τὸ οὐχὶ κατὰ πάντα ἀγνὸν βάθος τῆς ἀρχαίας ἠθικῆς φιλοσοφίας τῆς παρ' Ἑλληνσι, τοῦτο μόνον σημειοῦμεν,—ὡς πρὸς μὲν τὴν ἐν τῷ φιλοσοφικῷ συζήματι τοῦ Πλάτωνος διατετυπωμένην ἡ θεικὴν ἔτι : καὶ παρ' αὐτῷ ἐτι τῷ προσώπῳ τοῦ Σωκράτους ἐν ᾧ οὕτως εἰπεῖν παρίσταται αὐτὸ τὸ κορύφωμα τῆς τοῦ Πλάτωνος ἠθικῆς, καὶ παρ' ᾧ πράγματι ἀπαντῶνται ἀξιοθαύμαστοι τύποι ἀρετῆς καὶ ὑψηλαὶ ἠθικαὶ ἀρχαί—παρ' αὐτῷ ἐν τούτοις, λέγομεν, τῷ Σωκράτῃ παρουσιάζονται ἐξ ἄλλου καὶ τόσαι ἠθικαὶ παραφωνίαι, ὥστε καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν μετὰ Χριστὸν ἐνθερμοτέρων θαυμαστῶν τῆς παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἑλληνσι φιλοσοφικῆς ἠθικῆς, οἱ πλείστοι δὲν ἡδυνήθησαν νὰ μὴ ὁμολογήσωσιν ὅτι :

«Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες σοφοί, μεθ' ὅλον τὸ βάθος «τῆς σοφίας αὐτῶν, πολλῷ ἐν τούτοις ἀπέσχον ἀπὸ «τοῦ νὰ φωτίσωσιν τὴν ἀνθρωπότητα καὶ ποδηγετήσωσιν ταύτην ἀπὸ τῆς τότε γενικῆς καὶ παγκοσμίως μωρίας τῆς λατρείας τῶν ψευδῶν θεῶν εἰς τὴν «λατρείαν τοῦ ἐνδὸς καὶ μόνου ἀληθινοῦ Θεοῦ.»

Ἐκ δὲ τῆς ἡθικοῦ τῆς παρὰ τῇ ἐτέρεα τῆς Ἑλληνικῆς Ἀρχαιότητος φιλοσοφικῆς Σχολῆς, τῇ τοῦ Ἀριστοτέλους, εἰ καὶ παρὰ πάντων ἀνεγνωρίσθη αὕτη συνεπεστέρα ἐν τῷ συστήματι καὶ ταῖς θεωρίαις αὐτῆς, τῆς τοῦ Πλάτωνος, ἐν τούτοις καὶ ἐκ ταύτης δὲν δύναται τις νὰ μὴ ἐξαγάγῃ θεωρημάτα τινα πεπλανημένα· οἷα λ. χ. εἰσὶν : ἡ διαίρεσις παρ' Ἀριστοτέλει τῆς καθόλου ἀνθρωπότητος εἰς δύο φυλάς ἢ μεγάλας τάξεις, καθ' ὅλοκληρίαν διῃσταμένας ἀπ' ἀλλήλων, τὴν τῶν ἐλευθέρων καὶ τὴν τῶν δούλων, καὶ ἡ ὑποδιαίρεσις πάλιν τῆς τῶν ἐλευθέρων τάξεως, εἰς τοὺς σοφοὺς ἢ εὐμαθεῖς καὶ εἰς τὸν ὄχλον, ἦτοι τοὺς πολλοὺς ἢ ἀμαθεῖς, τοὺς ὁποίους καὶ παραδίδει ἀδυσωπήτως ὁ Ἀριστοτέλης εἰς τὴν καταφρόνησιν τῶν σοφῶν, θεωρεῖα ἐξ ὧν ἀπέρρευσεν ἡ διδασκαλία τῶν Στωϊκῶν, τῶν ὁποίων ὁ ἐγώτισμός, ὡς φιλοσόφων ὑπερεχόντων πάντων τῶν ἄλλων καὶ διὰ τοῦτο περιφρονούντων πᾶσαν τὴν λοιπὴν ἀνθρωπότητα, τὴν κατ' αὐτοὺς καὶ ἐν συγκρίσει πρὸς αὐτοὺς ἀμαθῆ ὅλως καὶ ἀπαίδευτον, ἐξίκετο εἰς βαθμὸν αὐτὸ τοῦτο ἑωσφορικῆς ὑπερφανείας.

Καὶ εἰς τὴν περιληπτικωτάτην ταύτην ἀναθεώρησιν τῆς ἡθικῆς τῶν δύο ἐπικρατησασῶν ἐν τῇ ἑλληνικῇ Ἀρχαιότητι φιλοσοφικῶν σχολῶν ἐπισυνάπτοντες δύο ἐτι λέξεις περὶ τῆς Ἑλληνικῆς πολυθεΐσμο, περὶ οὗ παρατηροῦμεν ὅτι, ἄμ' ὡς οὗτος ἀπεκδυθῇ τῆς θελκτικῆς ἐκείνης περιβολῆς δι' ἧς αὐτὸν περιέβαλον οἱ ποιηταὶ τῆς Ἑλλάδος, δὲν παρουσιάζει—κατὰ τὴν κρίσιν πάντων τῶν ἀνερρευνησάντων αὐτὰ τὰ βῆθη καὶ τὴν οὐσίαν αὐτοῦ—ἢ ὅλα τὰ ἀνθρώπινα πάθη ἀποτεθεωμένα, πάσας τὰς τῶν ἀνθρώπων κακίας εἰς θέας ἀναδειγμένας δυνάμεις,

ἐξ οὗ καὶ δικαιούνται οἱ σώφρονες ἐκεῖνοι καὶ ἐγκρατεῖς συγγραφεῖς οἵτινες ἀπῆλθον τὸν ἀποκλεισμὸν τῆς Ἑλληνικῆς νεότητος ἀπὸ τῶν ἀδύτων τῶν ναῶν ἐνθα τὰ λεγόμενα μυστήρια τῆς πολυθεΐας ἐτελοῦντο, διότι ἐν τούτοις ἐνέβλεπον οὗτοι τὸν κίνδυνον ὃν διέτρεχεν ἡ τῆς νεότητος ἠθικὴ καὶ οὐχί, ὥς ἰσχυρίσθησάν τινες διὰ τὸν λόγον ὅτι ὑπὸ τὴν μυστικότητα τῶν τελετῶν ἐκείνων ἐκρύπτετο ὑψηλὴ διδασκαλία, μὴ προσιτὴ ἢ εἰς τοὺς σοφοὺς, τοὺς φιλοσόφους καὶ τοὺς ἐν γένει μεμυημένους, καὶ διὰ τῶν βραχυτάτων τούτων κατακλείομεν τὸν ἐν γένει λόγον περὶ τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος ἐξ ἀπόψεως ἐκπολιτιστικῆς, φιλοσοφικῆς, ἠθικῆς κτλ., ἐπιφυλαττόμενοι ἵνα ἐφεξῆς μετενέγκωμεν τὸν λόγον ἐπὶ τὴν κοσμοκράτειραν Ρώμην, τὴν κυριαρχούσαν ἐν οἷς χρόνοις ἐπιφαίνεται ἡ χριστιανικὴ θρησκεία.

Ἀρχιμ. ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ ΠΙΑΝΝΑΓΚΑΣ

Λ Ε Μ Β Ω Ι Δ Ι Α

Χωρὶς θάλασσα δὲ ῥοιῶθω
τῇ ψυχῇ μου τὰ δροσιζῇ
τὸ ἀγέρι τὰ λαφρό,
ἄχ τὸ κύμα κάθε πόθο
κάθε σκέψι ἐξαγνίζει
μὲ τὸν ἄσπρο του ἀφρό.

Χωρὶς βράχο ἢ καρδιά μου
εἶν' ἡφραίστειο σθνομένο
δίχως φλόγα καὶ ζωή
καί, σκορπᾷ τὰ ὄνειρά μου
σ' ἓνα κόσμος μαγεμένο
τῶν κυμάτων ἢ βοή.

Χωρὶς βάρκα ποῦ σαλεύει
σὰ νεφούλα χαδεμένη
μὲ τὴ λάμψι φεγγαριοῦ,
τῇ ζωῇ μου δὲ μαγεύει
γύρω μου εὐτυχισμένη
νύχτα τοῦ καλοκαιριοῦ.

Κ. Ν. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

ΜΙΑ ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Ἡ ἐνθους ἰέρεια τῆς Μούσης τῶν τόνων, ἡ τόσον ἐκτάκτως συνιδέουσα ἀξιοτάτην μουσικὴν διαίσθησιν πρὸς χαλυβδίνην θέλησιν, ἡ Διευθύντρια τοῦ ἐν Ἀθήναις ὁμωνύμου Ὁδείου κυρία Λίνα φὸν Λότνερ, προαγγέλλει τὴν ἴδρυσιν καὶ Δραματικῆς Σχολῆς. Ἡ εἰδήσις αὕτη μὲ πληροῦ χαρὰς διότι ἐν τῷ Ναῶ τῆς Ἀρμονίας ἡ Σχολὴ θὰ γείνητι ἐναρμόνιον πρὸς τὰλλα, αὐτόχρημα καλλιτεχνικὸν ἴδρυμα, ἐν τῷ ὁποίῳ εἰς τοὺς βωμοὺς τῆς Μελπομένης καὶ τῆς Θαλείας θὰ προσφέρεται ἡ αὐτὴ εὐλαδὴς καὶ πρὸς τὰ ὕψη ἀναβαίνοντα θυσιά οἷα καὶ παρὰ πλεῖρως ἤδη εἰς τοὺς βωμοὺς τῆς Εὐτέσπης καὶ τῆς Πολυμνίας καὶ προσέτι διότι εἶνε ἡ ὀριστικὴ, ἐλπίζω, ἐκπληρωσις μακροῦ ὀνείρου. Εἶνε τόσον φυσικὸν νὰ χαίρωμεν ὅταν βλέπωμεν λαμβάνον ζῶν ἐν τῇ πραγματικότητι ὅ,τι ἐνομιζόμεν νεκρὸν, ἐνταφιασμένον ἐν τῷ κοιμητηρίῳ τῶν πόθων καὶ τῶν ἀναμνήσεών μας!...

Ἡ Σχολὴ αὕτη φέρει εἰς τὸν νοῦν μου ἄλλας δραματικὰς σχολάς. Κατὰ σύμπτωσιν ἔλαβα μέρος εἰς πάσας τὰς ἀποπείρας πρὸς ἴδρυσιν σχολῆς δραματικῆς ἐν Ἑλλάδι. Ἡ χεὶρ μου συμμετέσχε ὅλων τῶν ψηλαφήσεων, αἵτινες ἐζήτουν, εἰς τὰ σκοτεινὰ, μὲ λαχτάραν νὰ συλλάβουν ἐν ιδεῶδες, τὸ ἀσύλληπτον ιδεῶδες ἐθνικῆς σκηνῆς. Παρέστην εἰς τὴν πρώτην δειλὴν ἀνθῆσιν τῆς ἐλπίδος ἐν μιᾷ αἰθούσῃ τοῦ Συλλόγου «Παρνασσοῦ» καὶ εἰς τὸν βίαιον καὶ μυστηριώδη αὐτῆς θάνατον ὑπὸ τὴν ἐπίχρυσον λάμπιν τοῦ ἐθνικοῦ ἐμβλήματος, ἐν τῇ Βασιλικῇ Δραματικῇ Σχολῇ.

Ἄς ὁμιλήσωμεν σήμερον διὰ τὴν πρώτην δειλὴν ἀνθῆσιν τῆς ἐλπίδος.

Ὁ Σύλλογος «Παρνασσὸς» πρὶν στεγασθῇ τὴν ὥραν καὶ ἀλκιμον ἀκμὴν τοῦ εἰς τὸ περικαλλὲς μέγαρον τῆς ὁδοῦ Ἀγίου Γεωργίου, συνέλεγε τὰς δυνάμεις τοῦ εἰς μετρίοφρονα μοιῳροφον οἰκίαν, ἀντικρὺ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν. Τὴν εἶχεν ἀποκτήσῃ μετὰ μόχθου καὶ κατὰ μικρὸν, μὲ τὸν ἀφθονον ἰδρωτὰ τῆς κτήσεως τῶν πρώτων κεφαλαίων. Κάτω, εἰς τὸ ἰσόγειον, — ὡς νὰ ἐσυμβόλιζε τὴν βάσιν ἐφ' ἧς ἐστηρίχθη ὁ Σύλλογος καὶ δὲν ἐκρημνίσθη — ἡ Σχολὴ τῶν Ἀπόρων Παιδῶν. Ἐπάνω, ἡ αἴθουσα τῶν ἀναγνωσμάτων, τὸ ἐντευκτήριον, ὅλα στενόχωρα ὡς ἐνδύματα παιδίου ἐν τῷ ὁποίῳ ἡ αὐξήσις ἐκδαστάζει ὀρμητικὴ καὶ αἰφνιδία. Ρωμαλέα ὑπῆρξεν ἡ πλήρης χυμοῦ καὶ ἰκμάδος ἡδὴ τοῦ «Παρνασσοῦ». Ἐν τῇ ἀκατασχέτῳ πρὸς ἐνέργειαν ὀρμῇ αὐτοῦ, ἡ προσπάθειά του ἐστρέφετο πρὸς πάσας τὰς διευθύνσεις, ἀνεπαύετο δὲ ἐναλάσσωσιν αὐτὸς κόπους.

Τῷ 1884 μετὰ τῆς ἐθνολογικῆς Ἑταιρίας εἶχε δι-